

୨୦ ଫ୍ରେବୃଆରୀ ୨୦୨୧ ଖୁତ୍ବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ୍ ମୁବାରକ, ଇସଲାମାବାଦ୍ ଟିଲପୋଡ଼ି

ନବାଗ୍ରେଷ୍ଟ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^୧ଙ୍କ ସତ୍ୟବାଦୀ ଦାସ ପୁଗାବତାର ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^୧ଙ୍କ ଇଶ୍ଵରଭକ୍ତିର ବିଶ୍ଵାସବର୍ଦ୍ଧକ ଓ ହୃଦୟଗ୍ରାହୀ ଆଲୋଚନା ।

ଅଶ୍ଵତ୍ଵୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓହ୍ଵଦହୁ ଲାଶରିକା ଲହୁ ଓଅଶ୍ଵତ୍ଵୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍ଦୁହୁ ଓରସୁଲୁହୁ ଅମ୍ଲାବାଦ୍ ଫାଉଦୁବିଲ୍ଲା ହିମିନଶ୍ଵ ଶୈତା ନିରରଜିମ୍ । ବିସ୍ଵିଲ୍ଲା ହିରରହେମା ନିରରହିମ୍ । ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ରବ୍ବିଲ୍ ଆଲମିନ୍ ଅରରହମା ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ସୋମିଦ୍ଦିନ୍ । ଇସ୍ଵାକା ନାବୁଦୁ ଓ ଇସ୍ଵାକା ନସତଇନ୍ । ଇହ୍ଵିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସ୍ତକିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନଅମ୍ତା ଅଲୈହିମ୍ ଶୈରିଲ୍ ମଗ୍ସୁବି ଆଲୈହିମ୍ ଓଲ୍ଲାଲ୍ଲିନ୍ ।

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ୍ ଓ ସୁରଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^୧ କହିଲେ; ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ କୃପାରୁ ଗତକାଲି ଠାରୁ ପବିତ୍ର ରମଜାନ ମାସ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି, ଉପବାସର ଏହି ମାସକୁ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟମୟ ଅଲ୍ଲାଃ ଆମମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଓ ନିଜ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସଂସ୍କାର କରିବା ସକାଶେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ଏହି ମାସରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅହମଦିକୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉପକୃତ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ସର୍ବଦା ଏକଥା ସ୍ମରଣ ରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଆମେମାନେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ଏହି ମାସରୁ ସେତେବେଳେ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବା ଯେତେବେଳେ ରମଜାନ ମାସ ପରେ ମଧ୍ୟ ଇଶ୍ଵରପ୍ରେମ ଓ ଉପାସନାର ସ୍ତରକୁ ବଜାୟ ରଖିବା, ବରଂ ତାହାକୁ ଅଧିକ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵାଗମୀ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା । ଆଉ ନିଜ ଜନ୍ମ ହେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସାର୍ଥକ କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ଚରିତ୍ରାର୍ଥ କରିବା । ବିଗତ କିଛି ଖୁତ୍ବା ଜୁମାରେ ମୁଁ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ମୁସ୍ତଫା^୧ଙ୍କ ଇଶ୍ଵରପ୍ରେମ ଓ ଉପାସନାର ପଦ୍ଧତି ତଥା ତାହାର ସ୍ତର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସହିତ ବିଶ୍ଵାସକାରୀଙ୍କୁ ଏଥି ମୁତାବକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଉପଦେଶ ଦେଇ ଆସୁଅଛି । ପୁନଶ୍ଚ ମହାଭାଗଙ୍କ ନିଷ୍ଠାବାନ ଦାସ ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^୧ ନିଜ ପ୍ରିୟ ମୁନିବଙ୍କ ଅନୁପମ ଆଦର୍ଶର ଅନୁକରଣ କରିବା ସମ୍ଭବିତ ଘଟଣାବଳୀର ଆଲୋଚନା କରିଥିଲି । ତେବେ ଏହି କ୍ରମିକତା ଏଯାବତ୍ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଛି ଓ ଆଜି ମଧ୍ୟ ପବିତ୍ର ରମଜାନ ମାସ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ କିଛି କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବି ।

ମହାମହିମ ହୁଜୁର ଅନଓର^୧ କହିଲେ; କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ଯେ ଆମେମାନେ ଏହି ଘଟଣାବଳୀକୁ ଶୁଣିନେବା ଓ ଖୁସି ହୋଇଯିବା, ବରଂ ଏହା ଆମମାନଙ୍କ ସକାଶେ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ହଜରତ ମିର୍ଜା ବଶିର ଅହେମଦ୍ ସାହେବ^୧ ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^୧ଙ୍କର ଘଟଣାବଳୀ ଯାହାକି ମୌଲବୀ ମୁହମ୍ମଦ ଅବୁଲ୍ଲାଃ ବଟାଲଓୀ ସାହେବ^୧ଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଏକ ଘଟଣା ମାଧ୍ୟମରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି; ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^୧ଙ୍କର ନିଜ ପାଳନକର୍ତ୍ତା ସହିତ ସମ୍ପର୍କ, ଧର୍ମନିଷ୍ଠତା, ପବିତ୍ରତା ଓ ଉପାସନା ପ୍ରତି ଉକ୍ତ୍ଵା ଆଦି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ମୁଁ (ଅର୍ଥାତ୍ ହୁଜୁର ଅନଓର^୧) ତାହାର ଆଲୋଚନା କରିବା ଜରୁରୀ ମନେ କରୁଅଛି । ଅମତୁର୍ ରହେମାନ୍ ସାହେବ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି, ଏକଦା ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^୧ ଓ ହଜରତ ଅମ୍ଲାଜାନ୍ ସାହେବ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ମନସ୍ତୁ କଲେ ଯେ, ଦେଖିବା ଆଖି ବନ୍ଦ କରି କାଗଜରେ ଲେଖି ପାରିବା କି ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^୧ ଏକ କାଗଜ ଧରି ଏକ ଧାଡ଼ି ଲେଖିଲେ, ଯାହାର ପ୍ରତିଟି ଶବ୍ଦ ମୋର ମନେଅଛି । ହୁଜୁର^୧ ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ଯେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଆବଶ୍ୟକ ସେ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନିଜ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଭୟ କରୁଥାଉ ଓ ପାଞ୍ଚ ବେଳା ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଛାମୁରେ ଦୁଆ କରୁଥାଉ । ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନଓର^୧ କହିଲେ; ଅତଃ ଏହା ସେହି ସ୍ତର, ଯାହାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ ସର୍ବଦା ନିଜ ଅନୁଗାମୀମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ । ଏଥିପ୍ରତି ହୁଜୁର^୧ ସର୍ବଦା ଚିନ୍ତିତ

ମଧ୍ୟ ରହୁଥିଲେ, ଯେ ମୋର ଅନୁଗାମୀ, ବରଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଶ୍ୱାସକାରୀ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତିକ୍ଷଣ ଇଶ୍ୱରଭୟକୁ ନିଜ ଅନ୍ତରରେ ଉଜ୍ଜୀବିତ ରଖୁ ଏବଂ ସେ ସର୍ବଦା ସେହି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଉପାସନା କରିବାକୁ ମନୋଯୋଗ କରୁ ।

ଏହିପରି ହଜରତ ମିର୍ଜା ବଶିର ଅହେମଦ ସାହେବ^{ର.ଅ} ଆଉ ଏକ ଘଟଣା ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଛନ୍ତି, ଯେ ମିଆଁ ଅଭୁଲ୍ଲାଃ ସାହେବ ସନଝରୀ^{ର.ଅ} ବର୍ଷନା କରନ୍ତି; ହଜରତ ମସିହ ମଉଦ^{ଅ.ସ} ୧୮୮୪ମସିହାରେ ସ୍ଥିର କଲେ ଯେ କାଦିୟାନ ବାହାରେ ଯାଇ ଚିଲ୍ଲା (ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଏକାଗ୍ରଚିତ୍ତରେ ତପ) କରିବା ଓ ଭାରତ ବର୍ଷର ଭ୍ରମଣ ମଧ୍ୟ କରିବା । ପ୍ରଥମେ ତ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ଜିଲ୍ଲା ଗୁରୁଦାସପୁର ସ୍ଥିତ ସୁଜାନପୁର ଯାଇ ଏକ ନିଛାଟିଆ ସ୍ଥାନରେ ଚିଲ୍ଲା କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପରେ ଐଶ୍ୱାବାଣୀ ହେଲା ତୁମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଶିଆରପୁରରେ ହିଁ ପୂରଣ ହେବ । ଅତଏବ ୧୮୮୬ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ହୋଶିଆରପୁର ଅଭିମୁଖେ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋତେ କାଦିୟାନ ଡକାଇ ପଠାଇଲେ ଏବଂ ଶେଖ୍ ମେହେର୍ ଅଲ୍ଲା ସାହେବ ଯିଏକି ହୋଶିଆରପୁରର ଜଣେ ଧନାତ୍ମ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ପତ୍ର ଲେଖିଲେ- ମୁଁ ଦୁଇ ମାସ ପାଇଁ ହୋଶିଆରପୁର ଆସିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ତେଣୁ ଆପଣ ମୋ ପାଇଁ ସହରର ଏକ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ଦୁଇ ମହଲା ବିଶିଷ୍ଟ ଅଜାଲିକାରେ ରହିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ । ଅତଏବ ସେ ନିଜର **ତବେଲ୍ଲା** ନାମକ ଏକ ଅଜାଲିକା ଖାଲି କରିଦେଲେ । ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ବ୍ୟାସ୍ ନଦୀ ମାର୍ଗରେ ଯାତ୍ରା କଲେ ଓ ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକଙ୍କ ସାଥରେ ମିଆଁ ଅଭୁଲ୍ଲାଃ ସନଝରୀ ସାହେବ, ଶେଖ୍ ହାମିଦ୍ ଅଲୀ ଓ ଫତେଃ ଖାନ୍ ଆଦି ରହିଥିଲେ । ପୁଣ୍ୟଶ୍ଳୋକ ଦରିଆ ପାରି ହେବା ନିମନ୍ତେ ନୌକାରେ ବସିଲେ ଯେତେବେଳେ ନୌକା ଆଗକୁ ବଢ଼ି ଚାଲିଥିଲା ସେତେବେଳେ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} କହିଲେ; ମିଆଁ ଅଭୁଲ୍ଲାଃ ! ସିଦ୍ଧପୁରୁଷର ସଙ୍ଗତ ଏହି ଦରିଆ ପାରି ହେବା ସଦୃଶ ଯହିଁରେ ଦରିଆ ପାରି ହୋଇ ଯିବାର ଆଶା ରହିଛି ଓ ବୁଢ଼ି ଯିବାର ମଧ୍ୟ ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ସେ କୁହନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ}ଙ୍କର ଏହି କଥାକୁ ଏକ ସାଧାରଣ କଥା ଭାବେ ମନେ କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଫତେଃ ଖାନ୍ ପଥଭ୍ରଷ୍ଟ ହେଲା ସେତେବେଳେ ମୋତେ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ}ଙ୍କର ସେହି କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା ।

ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ହାତ ଲେଖାର ଏକ ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶିତ କରାଇଲେ ଯେ ଚାଲିଶ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ବନ୍ଧୁ ମୋତେ ସାକ୍ଷାତ କରିବାକୁ ଆସିବେ ନାହିଁ, ଆଉ ନା କେହି ମୋତେ ଖାଇବାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବେ । ଏହି ଚାଲିଶ ଦିନ ପରେ ମୁଁ ଅତିରିକ୍ତ କୋଡ଼ିଏ ଦିନ ଏଠାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବି ସେହି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ (ଲୋକମାନେ ମୋ ସହିତ) ସାକ୍ଷାତ କରିବା ସହିତ ପ୍ରଶ୍ନଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ କରିପାରିବେ । ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ଆମମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଗୃହର ଦ୍ୱାରକୁ ସର୍ବଦା ଜଞ୍ଜିର ଲଗାଇ ରଖିବ ଏବଂ ମୋତେ କେହି ଡ଼ାକିବ ନାହିଁ, ଆଉ ନା ଉପର ମହଲାକୁ କେହି ଆସିବ । ମୁଁ ନିଜ କୋଠରୀରେ ହିଁ ନମାଜ ପାଠ କରିବି, ହିଁ ନମାଜ୍ ଲୁମା ପାଠ କରିବା ସକାଶେ ଏକ ନିର୍ଜନ ମସଜିଦ୍ ସନ୍ଧାନ କର ଯାହାକି ସହରର ଏକ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିବ । ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ଆମେ ନମାଜ୍ ଲୁମା ପାଠ କରିପାରିବା । ଏକଦା ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ମୋତେ କହିଲେ; ମିଆଁ ଅଭୁଲ୍ଲାଃ ! ଏହି ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ମୋ ଉପରେ ଅଲ୍ଲାଃତାଲାଙ୍କ ବହୁତ ବଡ଼ ବଡ଼ କୃପାଶୀଘର ଦ୍ୱାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରାଗଲା ଏବଂ କେତେକ ସମୟରେ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଅଲ୍ଲାଃ ମୋ ସହିତ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ କଲେ । ଯଦି ତାହାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଏ ତେବେ ତାହା ଅନେକ ପୃଷ୍ଠାରେ ସମ୍ବଳିତ (ପୁସ୍ତକ) ପାଲଟି ଯିବ । ଅତଏବ ମିଆଁ ଅଭୁଲ୍ଲାଃ ସାହେବ କୁହନ୍ତି; ସେହି ପିସ୍ରେ ମଉଦ୍ (ବିଶିଷ୍ଟ ପୁତ୍ରର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ) ସମ୍ପର୍କିତ ଦୈବିବାଣୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ଚିଲ୍ଲାରେ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ}ଙ୍କୁ ହୋଇଥିଲା । **ବସ୍ତୁତଃ ଚିଲ୍ଲା କରିବା ପରେ ହୁଜୁର^{ଅ.ସ} ହୋଶିଆରପୁରରେ ହିଁ ଉଚ୍ଚ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀର ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ।**

ମହାମାନ୍ୟ ହୁଜୁର ଅନଝରୀ^{ଅ.ସ} କହିଲେ; ୧୮୮୬ମସିହା ଫ୍ରେବୃଆରୀ ମାସ ୨୦ତାରିଖ ପତ୍ରିକା ଯାହାକି ଆମ ଜମାଅତରେ ‘ପେଶଗୋଇ ମୁସଲେହ୍ ମଉଦ୍’ ନାମରେ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ ସଂଯୋଗ ଯେ ଆଜି ୨୦ଫ୍ରେବୃଆରୀ ଓ ପିସ୍ରେ ମଉଦ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ ବେଶ ଭବ୍ୟତାର ସହିତ ପୂରଣ ହେବାର ଦିବସ । ସେହି ମହାନ ପୁତ୍ର ଯିଏକି ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ ଅନୁଯାୟୀ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ୪୨ବର୍ଷୟ

ଖୁଲାଫତ୍ କାଳ ଯହିଁରେ ପରାକ୍ରମୀ ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ତାଙ୍କୁ ଅନେକ ସଫଳତା ଓ କୃତୀତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେ ସମସ୍ତ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ, ଦୈବିବାଣୀ ଓ କଥନ ଯାହାକି ‘ମୁସଲେହ୍ ମଉଦ୍’ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭବିଷ୍ୟତ ବାଣୀ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ହଜରତ ମୁସଲେହ୍ ମଉଦ୍^୧ଙ୍କ ଠାରେ ପୂରଣ ହୋଇଥିଲା । ଏହାକୁ ମୁଁ ସଂଯୋଗ ଏଥିପାଇଁ କହୁଅଛି କାରଣ ଏହି ଘଟଣା ଆଜି ମୋ ମନରେ ଉଦ୍ବେକ ହେଲା, ନଚେତ ପୂର୍ବେ ଅବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବି (ଉଦ୍ବେକ) ହୋଇପାରିଥା’ନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ବିଧାତାଙ୍କର ଏଥିରେ କୌଣସି ରହସ୍ୟ ରହିଛି, ଯେ ଆଜିର ଦିନରେ ଏଥିପ୍ରତି (ମୋର) ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରାଗଲା ଯଦ୍ୱାରା କି ମୁଁ ତାହା ଆଲୋଚନା କରିଦେବି । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଆମ ଜମାଅତମାନଙ୍କରେ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଏତଦ୍ ଦ୍ୱାରା ଆମକୁ ଇତିହାସ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଏମ୍.ଟି.ଏ.ରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସାରଣ କରାଯାଉଛି । ସେଥିରୁ ମଧ୍ୟ ଇତିହାସର ଖବର ମିଳିଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା ଉଚିତ୍ ।

ମହାମହିମ ହୁଜୁର ଅନସ୍ୱର^୧ କହିଲେ; ସେତେବେଳେ ଫତେଃ ଖାନ୍ ବିଶ୍ୱାସକାରୀ ଥିଲା ଓ କହୁଥିଲା ଯେ ମୁଁ ହଜରତ ମସିହ୍ ମଉଦ୍^୧ଙ୍କୁ ନବୀ ମନେ କରୁଅଛି ଯେତେବେଳେ କି ହୁଜୁର^୧ ନବୀ ହେବାର ଘୋଷଣା ବି କରି ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେ ବିପଥଗାମୀ ପାଲଟିଗଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ପ୍ରିୟ ହୁଜୁର ଅନସ୍ୱର^୧ ଆମମାନଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷିତ କରି କହିଲେ; ତେଣୁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ନିଜ ଉତ୍ତମ ପରିଣାମ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଦୁଆ କରିବା ସହିତ ନିଜ ବିଶ୍ୱାସର ଦୃଢ଼ତା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ବିଶେଷ କରି ପବିତ୍ର ରମଜାନ ମାସର ଏହି ବିଶେଷ ଦିନମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଏହି ଦୁଆ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେ, ଅଲ୍ଲାଃତାଲା ମୋର ପରିଣାମ ମଙ୍ଗଳମୟ କରନ୍ତୁ ଓ ମୋ ବିଶ୍ୱାସକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରନ୍ତୁ ।

ମହାମାନ୍ୟ ହୁଜୁର ଅନସ୍ୱର^୧ କହିଲେ; ଏହିପରି ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କର ଆଉ ଏକ ଘଟଣା ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଅନେକ ଲୋକ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ଦେଇଥାନ୍ତି ଯେ, ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବା ସମୟରେ ହାତ କିପରି ରଖିବୁ ଓ ନମାଜ୍ରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆସନ କେମିତି କରିବୁ? ମିଆଁ ଅଲୀ ମୁହମ୍ମଦ୍ ସାହେବ ହଜରତ ମସିହ୍ ମଉଦ୍^୧ଙ୍କ ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବାର ଶୈଳୀର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ଯେ ଏକଦା ମୁଁ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କୁ ସୁନ୍ନତ୍ ନମାଜ୍ ପାଠ କରୁଥିବାର ଦେଖିଲି । ହୁଜୁର^୧ ନିଜ ପବିତ୍ର ହାତ ନାଭି ଉପରକୁ ବାନ୍ଧି ଥିଲେ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତର ମଝି ଆଙ୍ଗୁଳି ବାମ ହସ୍ତର କହ୍ନୁଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସାରିତ ରହିଥିଲା ଅବା କିଠିତ ପଛକୁ ରହିଥିଲା । ଆଉ ସଜ୍ଜାଃ କରିବା ସମୟରେ ଦୁଇ ହସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର ମଥା ରଖିଥିଲେ । ନାସିକା ଭୂମି ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ରହିଥିଲା ଓ ଆଙ୍ଗୁଳିଗୁଡ଼ିକ କାବା ଦିଗ ଆଡ଼କୁ ସଳଖ ରହିଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ହୁଜୁର ସଜ୍ଜାଃରୁ ଉଠୁଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଯେହେତୁ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କ ପବିତ୍ର ପଗଡ଼ି ଢିଲା ଥିଲା, ତେଣୁ ତାହା ପଛକୁ ଖସି ଯାଉଥିଲା ଓ ହୁଜୁର ତାହାକୁ ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ସିଧା କରି ଦେଉଥିଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ଆଗକୁ କରି ଦେଉଥିଲେ ।

ହଜରତ ମାଝର ନଜାର୍ ହୁସେନ୍ ସାହେବ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କ ତହଜ୍ଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବାର ଅବସ୍ଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଯେ ଏକଦା ରାତ୍ରୀର ତିନି ଘଟିକା ସମୟରେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ହୁଜୁର^୧ ନମାଜ୍ ପାଠ କରୁଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଓଢ଼ୁ କରି ହୁଜୁର^୧ଙ୍କ ପଛରେ ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟବଧାନ ରଖି ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବାକୁ ଲାଗିଲି ଏବଂ ବହୁତ ଚେଷ୍ଟା କଲି ଯେ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କ ପରି କସ୍ମାମ୍ (ଦକ୍ଷାୟମାନ) ଅବା ରୁକୁ ଅବା ସଜ୍ଜାଃ କରିବି । କିନ୍ତୁ କରିପାରିଲି ନାହିଁ, କେବଳ ଦୁଇ ରେକାତ୍ ପାଠ କରି ମୁଁ ଭୀଷଣ ରୂପେ ଥକି ପଡ଼ିଲି । ଆଉ ହୁଜୁର ଏବେ ବି ସେହି ରେକାତ୍ ପାଠ କରୁଥିଲେ ଯହିଁରେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ସାମିଲ ହୋଇଥିଲି । ସେ କୁହନ୍ତି; ଦିନରେ ଯେତେବେଳେ ଆମେ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କ ନିକଟରେ ବସିଥିଲୁ ଓ ହୁଜୁର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ତହଜ୍ଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବାକୁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଏହି ବିନୀତ ହୁଜୁର^୧ଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ଯେ, ଯଦି ତହଜ୍ଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ପାଠ ନକରିପାରୁ ତେବେ ଅତି

କମ୍ପରେ କ'ଣ କରିବୁ ? ଏଥିରେ ହୁଜୁର^{୧.୩} କହିଲେ; ସେତେବେଳେ ଅତ୍ୟଧିକ ମାତ୍ରାରେ କ୍ଷମାଯାଚନା କର, ବହୁଳ ଭାବରେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଗୁଣଗାନ ଓ ଜପ କର । ତାହା ଆସନ୍ତାରେ ତହଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ପାଠ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ ।

ମହାମହିମ ହୁଜୁର ଅନସ୍ଵର^{୧.୨} କହିଲେ; ମନେରଖନ୍ତୁ ହୁଜୁର^{୧.୩} ଏ ଯେଉଁ ଦୁଆ ପାଠ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ତହଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ବିକଳ ନୁହେଁ । ବରଂ ଏଥିପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ ଯେ ଏତଦ୍ ଦ୍ଵାରା ଆସନ୍ତାରେ ନମାଜ୍ ତହଜୁଦ୍ ପାଠ କରିବାକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଲାଭ ହେବ । ସୁତରାଂ ଏହା ସେହି ସୂତ୍ର, ଯାହାକୁ ଆମେ (ଏଥିରେ) ଅବହେଳା କରିବା ଦିନରେ ଆପଣାଇବା ଉଚିତ୍ । ଆଜିକାଲି ଆମେମାନେ ପବିତ୍ର ରମଜାନ ମାସ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଅତିକ୍ରମ କରୁଅଛେ । ଏଥିରେ କିଛି ନା କିଛି ନମାଜ୍ ତହଜୁଦ୍ ପାଠ କରିବାକୁ ତ ସୌଭାଗ୍ୟ ମିଳିଯାଇଥାଏ, ଯଦି ନମିଲେ ତେବେ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ତରାଓ୍ଵୀ ନମାଜ୍ ପାଠ କରାଯାଇଥାଏ ଓ ଏହା ତହଜୁଦ୍ ବିକଳ କିନ୍ତୁ ଏପରି ବିକଳ ନୁହେଁ, ଯାହାକି ତହଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭରଣ କରିଦେଇଥାଏ । ତେଣୁ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ସଥଳ ଉଠିପାରି ନଥା'ନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଏକଥା ସ୍ମରଣ ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ଦେଖ ! ପବିତ୍ର ଅବତାର ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ^{୧.୧}ଙ୍କ ସୁନ୍ନତ୍ ଓ ମହାଭାଗଙ୍କ ନିଷ୍ଠାପର ଦାସଙ୍କର ତ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଶୈଳୀ ଥିଲା, ଯେ ରାତିରୁ ଉଠି ତହଜୁଦ୍ ନମାଜ୍ ପାଠ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଯଦି ତରାଓ୍ଵୀ ପାଠ କରିନିଅନ୍ତି ତଥାପି ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ଯେ ଅତି କମ୍ପରେ ଦୁଇ ଅବା ଚାରି ରୋକାତ୍ ହିଁ ନଫିଲ୍ ନମାଜ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ନମାଜ୍ ତହଜୁଦ୍ ନିଶ୍ଚୟ ପାଠ କରିନେବି ।

ପରିଶେଷରେ ହୁଜୁର ଅନସ୍ଵର^{୧.୨} କହିଲେ; ସଂସାର ବୈରାଗୀ ହେବା ମଧ୍ୟ ବୈଧ ନୁହେଁ । ଅଲ୍ଲ୍ଵତାଲା ଯେଉଁ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକରୁ ଉପକୃତ ମଧ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ନିଜ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତି ନଜର ରଖିବା ଉଚିତ୍, ନା କି ସଂସାରରେ ମାତିଯିବା । ଆଉ ନା ସଂସାର ବୈରାଗୀ ପାଲଟିଯିବା, ନା ବରଂ ସଂସାରର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ଏବଂ ଏକ ସମୁଚିତ ଇସଲାମୀୟ ଶିକ୍ଷାର ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଖୁତବା ସାନିୟା ପୂର୍ବରୁ ମହାମହିମ ହୁଜୁର ଅନସ୍ଵର^{୧.୨} ପବିତ୍ର ରମଜାନ ମାସରେ ଉପାସନାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା, ଅତ୍ୟାଚାରିତ ଅହମଦିମାନଙ୍କ ଓ ଅଲ୍ଲ୍ଵଙ୍କ ମାର୍ଗରେ କାରାବରଣ ଭୋଗ କରୁଥିବା ତଥା ମୁସଲମାନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଏବଂ ବିଶ୍ଵବାସୀ ଧ୍ଵଂସ ମୁଖରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ବିଶେଷ ଦୁଆ କରିବାକୁ ଆହ୍ଵାନ ଦେଲେ ।

ଅଲ୍ହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ନହ୍ମଦୁହୁ ଓ୍ଵ ନସ୍ତଈନ୍ଦୁହୁ ଓନସ୍ତଈନ୍ଦୁହୁ ଓନୁମିନ୍ଦୁ ବିହି ଓନତଓକ୍କଲ୍ଲୁ ଆଲ୍ଲେହି ଓ ନଉଜୁବିଲ୍ଲା ମିନ୍ ଶୁରୁରେ ଅନଫୁସିନା ଓ ମିନ୍ ସଇସାତି ଆମାଲିନା ମଲ୍ଲ୍ ସୁହ୍ଦିହିଲ୍ଲା ଫଲାମୁଜିଲ୍ଲା ଲହୁ ଓମଲ୍ ସୁଜ୍ଲିଲ୍ଲହୁ ଫଲା ହାଦିସ୍ତା ଲହୁ ଓନଶ୍ହଦୁ ଅଲ୍ଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓ୍ଵନଶ୍ହଦୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବ୍ଦୁହୁ ଓ୍ଵରସୁଲୁହୁ । ଇବାଦଲ୍ଲାହି ରହ୍ମକ୍ମୁଲ୍ଲାହା ଇନ୍ନଲ୍ଲାହା ସ୍ତାମୁରୁବିଲ୍ ଅଦ୍ଲେ ଓ୍ଵଲ୍ ଇହ୍ସାନି ଓ୍ଵଇତାଲ୍ଲିଲ୍ କୁର୍ବା ଓ୍ଵସନ୍ହା ଅନିଲ୍ ଫହ୍ଶାଲ୍ ଓ୍ଵଲ୍ ମୁନ୍କରି ଓ୍ଵଲ୍ ବରଲ୍ ସୁଇଦୁକୁମ୍ ଲଅଲ୍ଲକୁମ୍ ତଜକ୍ କରୁନ୍ ଉୟକୁରୁଲ୍ଲାହା ସୁୟକୁରୁକୁମ୍ ଓଦ୍ତହୁ ସୁସ୍ତଜିର୍ ଲକୁମ୍ ଓଲ୍ଲିକ୍ରୁଲ୍ଲାହି ଅକ୍ବର ।

Khulasa Khutba Juma Huzoor Anwar a.b.a
20th February 2026
Translated to Odia by : Moulavi Anwar Ahmad Khan